

Art. 44. W przypadkach, stwierdzonych przez zarząd Związku, gdy rada nadzorcza spółdzielni nie istnieje lub gdy nie może być zwołane walne zgromadzenie członków spółdzielni, właściwy sąd (rejestrowy) upoważni, na wniosek zarządu Związku, likwidatora do dokonania czynności, które wymagają decyzji rady nadzorczej lub uchwały walnego zgromadzenia spółdzielni.

Art. 45. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom: Przemysłu i Handlu, Skarbu i Sprawiedliwości w porozumieniu z innymi zainteresowanymi ministrami.

Art. 46. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
Bolesław Bieru!

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

Minister Przemysłu i Handlu:
Hilary Minc

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

200

U S T A W A

z dnia 21 maja 1948 r.

o centralach spółdzielczo-państwowych.

Art. 1. Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu i innymi zainteresowanymi ministrami, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego, może w gałęziach gospodarki narodowej, w których działają wyspecjalizowane typy spółdzielni, tworzyć w drodze zarządzenia centrale spółdzielczo-państwowe dla prowadzenia określonej przez statut działalności gospodarczej oraz instrukcyjno-rewizyjnej.

Art. 2. Do central spółdzielczo-państwowych stosuje się odpowiednio przepisy o centralach spółdzielni, zawarte w ustawie z dnia 21 maja 1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielni i centralach spółdzielni (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 199) oraz w ustawie z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 55, poz. 495, z 1945 r. Nr 34, poz. 205 i z 1947 r. Nr 66, poz. 401) ze zmianami, wynikającymi z poniższych przepisów.

Art. 3. 1. Minister Przemysłu i Handlu, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego, nadaje centrali spółdzielczo-państwowej statut.

2. Zarządzenie o utworzeniu oraz statut centrali spółdzielczo-państwowej winny być ogłoszone w Monitorze Polskim oraz czasopiśmie, przewidzianym dla ogłoszeń spółdzielni.

3. Centrala spółdzielczo-państwowa podlega wpisowi do rejestru spółdzielni i przez zarejestrowanie nabywa osobowość prawną.

4. Centrala spółdzielczo-państwowa korzysta na równi ze spółdzielniami z wszelkich ulg i przywilejów, przewidzianych w obowiązujących przepisach.

Art. 4. Przepisy art. 3 stosuje się odpowiednio przy zmianie statutu centrali spółdzielczo-państwowej.

Art. 5. 1. Kapitał zakładowy centrali spółdzielczo-państwowej składa się z wkładów pieniężnych, majątku ruchomego albo nieruchomego, wpłaconych lub wniesionych przez Skarb Państwa.

2. Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego, jednocześnie w zarządzeniu o utworzeniu centrali spółdzielczo-państwowej lub w odrębnym, wydanym w terminie do sześciu miesięcy od utworzenia, określi wysokość wkładów pieniężnych lub oznaczy wkłady majątku ruchomego albo nieruchomego Skarbu Państwa oraz zarządzi ogłoszenie ich w Monitorze Polskim i czasopiśmie, przewidzianym dla ogłoszeń spółdzielni.

3. Wkłady Skarbu Państwa mogą być zmieniane w trybie, przewidzianym w ust. 2.

4. Wkłady Skarbu Państwa i ich zmiany winny być uwidocznione w rejestrze spółdzielni.

Art. 6. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu określi sposób sporządzania protokółów zdawczo-odbiorczych, zasady i tryb dokonania oszacowania majątku, wniesionego do centrali spółdzielczo-państwowej przez Skarb Państwa tytułem wkładu niepieniężnego.

Art. 7. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi zasady i sposób dokonywania w rejestrze spółdzielni wpisów, dotyczących centrali spółdzielczo-państwowej.

Art. 8. Centrala spółdzielczo-państwowa ma zarząd i użytkowanie majątku nieruchomości, oddanego jej protokółarnie przez Skarb Państwa. Majątek nieruchomy winien być wykazywany w bilansie centrali spółdzielczo-państwowej tak, jak gdyby stanowił jej własność, natomiast majątek ruchomy, wniesiony przez Skarb Państwa, przekazuje się centrali spółdzielczo-państwowej na własność.

Art. 9. Członkami centrali spółdzielczo-państwowej są spółdzielnie oraz inne osoby prawne określone przez statut.

Art. 10. 1. Statut ustala ilość członków rady nadzorczej.

2. Walne zgromadzenie członków centrali spółdzielczo-państwowej niezależnie od czynności, które szczegółowo określi statut, wybiera $\frac{3}{4}$ członków rady nadzorczej. Resztę członków rady nadzorczej wyznacza Minister Przemysłu i Handlu.

3. Rada nadzorcza wybiera członków zarządu. Minister Przemysłu i Handlu zatwierdza wszystkich członków zarządu z wyjątkiem członka, pełniącego funkcję kierownika wydziału rewizyjnego, którego zatwierdza Centralny Związek Spółdzielczy.

4. Za zgodą lub na zlecenie Ministra Przemysłu i Handlu rada nadzorcza zawiesza w czynnościach lub zwalnia członków zarządu przez niego zatwierdzanych.

5. Skład pierwszej rady nadzorczej nowoutworzonej centrali spółdzielczo-państwowej wyznacza w $\frac{3}{4}$ Naczelna Rada Spółdzielcza, a w $\frac{1}{4}$ Minister Przemysłu i Handlu.

6. Kadencja powołanej w powyższy sposób rady nadzorczej nie może trwać dłużej niż dwa lata.

Art. 11. 1. Nadzór nad działalnością gospodarczą centrali spółdzielczo-państwowej sprawuje Minister Przemysłu i Handlu.

2. Radzie nadzorczej może być zlecone wykonywanie niektórych czynności nadzoru gospodarczego w granicach, szczegółowo określonych zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 12. 1. Nadzór nad działalnością rewizyjną, organizacyjną, szkoleniową i propagandową zarządu sprawuje rada nadzorcza. Zarząd obowiązany jest wykonać zalecenia rady nadzorczej w tym zakresie, chyba że Minister Przemysłu i Handlu w ciągu dwóch tygodni od wydania zalecenia przez radę nadzorczą, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego, uchyli je wskutek odwołania zarządu.

2. Działalność centrali spółdzielczo-państwowej w zakresie, określonym w ust. 1, podlega rewizji Centralnego Związku Spółdzielczego, który z tego tytułu pobiera świadczenia.

Art. 13. 1. Rada nadzorcza może wydawać opinie odnośnie działalności gospodarczej zarządu. Opinie te winny być niezwłocznie rozważone przez zarząd, który winien w stosunku do nich zająć stanowisko.

2. Rada nadzorcza, w przypadku, gdy stanowisko zarządu jest niezgodne z jej opinią, może odwołać się do Ministra Przemysłu i Handlu, zawiadamiając równocześnie o tym Centralny Związek Spółdzielczy.

Art. 14. 1. Centrala spółdzielczo-państwowa prowadzi rachunkowość zgodnie z wymogami, obowiązującymi dla przedsiębiorstw państwowych.

2. Bilans oraz rachunek strat i zysków, po zaopiniowaniu przez radę nadzorcą, podlega zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 15. Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu i po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego wydziela z czystego zysku centrali spółdzielczo-państwowej odpowiednią część zysku, powstałego z obrotu ze spółdzielni, która ulega podziałowi między spółdzielnie, będące członkami centrali.

Art. 16. Likwidacja centrali spółdzielczo-państwowej następuje na podstawie zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, wydanego po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego. Sposób i zasady likwidacji określi statut.

Art. 17. 1. W trybie, przewidzianym w art 1, Minister Przemysłu i Handlu może przekształcić na centralę spółdzielczo-państwową spółkę han-

dlową o kapitale, stanowiącym w całości lub w części własność Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych, samorządu terytorialnego lub gospodarczego, jeżeli w tym przedmiocie zapadnie uchwała walnego zgromadzenia spółki głosami spółników, reprezentujących więcej niż 50% kapitału zakładowego.

2. W przypadku przekształcenia na centralę spółdzielczo-państwową spółki handlowej, przewidzianej w ust. 1, jej kapitał zakładowy przechodzi z mocy prawa na rzecz Skarbu Państwa i będzie stanowił wkład na kapitał zakładowy centrali spółdzielczo-państwowej.

3. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustali zasady i sposób zapłaty za przejęte udziały przekształconej spółki handlowej, nie stanowiące własności Skarbu Państwa.

4. Czynności, związane z przekształceniem spółki handlowej na centralę spółdzielczo-państwową, są wolne od wszelkich opłat sądowych, skarbowych i samorządowych.

Art. 18. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom Przemysłu i Handlu oraz Spra-

wiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 19. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Minister Przemysłu i Handlu:

Hilary Minc

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Świątkowski

201

U S T A W A

z dnia 21 maja 1948 r.

o przedsiębiorstwach państwowo-spółdzielczych.

Art. 1. Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego może tworzyć w drodze zarządzenia przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, jak również może istniejące przedsiębiorstwa państwowe przekształcać na przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze.

Art. 2. Do przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych stosuje się odpowiednio przepisy dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. o tworzeniu przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 42) ze zmianami, wynikającymi z poniższych przepisów.

Art. 3. 1. W każdym przedsiębiorstwie państwowo-spółdzielczym powołuje się radę gospodarczą, składającą się z przewodniczącego, dzieśięciu członków i trzech zastępców.

2. Przewodniczącego rady gospodarczej powołuje i odwołuje Minister Przemysłu i Handlu. Członków rady gospodarczej i ich zastępców powołuje i odwołuje Minister Przemysłu i Handlu spośród kandydatów, przedstawionych przez Centralny Związek Spółdzielczy i inne organizacje wskazane w statucie przedsiębiorstwa.

Art. 4. 1. Rada gospodarcza czuwa nad prawidłowym tokiem współpracy przedsiębiorstwa ze spółdzielniami oraz wydaje w tym zakresie opinie dla dykcji przedsiębiorstwa; opinie takie może przedkładać również Centralnemu Związkowi Spółdzielczemu.

2. Radzie gospodarczej może być zlecone wykonywanie niektórych czynności nadzorczych w granicach szczegółowo określonych zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu.